

Kirkeministeriet

UNDERVISNINGS
MINISTERIET

Til kommunalbestyrelser, alle biskopper, alle provster
og alle præster

Kirkeministeriet
Ministeren

Frederiksholms Kanal 21
1220 København K
Tlf. 3392 3390
Fax 3392 3913
E-mail km@km.dk
www.km.dk

19. maj 2015

Kære kommunalbestyrelser, biskopper, provster og præster

Undervisningsministeriet og Kirkeministeriet har gennem det seneste år modtaget henvendelser, som viser, at det nogle steder lokalt kan være vanskeligt at finde løsninger på tilrettelæggelse af konfirmationsforberedelsen, som både skoler og præster er tilfredse med, og som respekterer lovgivningen. Der har tilsyneladende været en del usikkerhed omkring rammerne for de lokale forhandlinger, efter at folkeskolereformen ændrede på reglerne om tilrettelæggelse af skolernes undervisning.

Med dette brev ønsker ministerierne at understøtte den store lokale indsats for at finde gode løsninger for den tidsmæssige placering af konfirmationsforberedelsen og udsender hermed et modelkatalog med konkrete lokale løsningsmodeller, som har fungeret godt i praksis.

Indledningsvist er de lovbestemte rammer for de lokale forhandlinger gennemgået for at sikre, at modellernes kontekst tages i betragtning. Det er endvidere pointeret nedenfor, at det er muligt lokalt at træffe beslutning om at forøge antallet af skoledage på et skoleår, fx hvis dette måtte være hensigtsmæssigt for at sikre en aftale om tilrettelæggelse af konfirmationsforberedelse, som alle parter er tilfredse med.

Planlægning af tiden for konfirmationsforberedelse

Bestemmelsen om planlægning af tiden for konfirmationsforberedelse er udtrykkelig fastsat i folkeskolelovens § 53. Bestemmelsen regulerer udtømmende de regler, der gælder for folkeskolen i forhold til placeringen af tiden for konfirmationsforberedelsen, men der skal også tages hensyn til overholdelsen af den kgl. anordning om børnekonfirmandundervisning og konfirmation. Der skal derfor afsættes tid i skoledagen til, at undervisningsforløbet i forbindelse med konfirmationsforberedelsen kan omfatte mindst 48 lektioner og så vidt muligt 56 lektioner af 45 minutters varighed. Bestemmelsen i folkeskolelovens § 53 indebærer, at der skal tages højde for konfirmationsforberedelsen i skolernes planlægning

af skoletiden, og at kommunalbestyrelsen og præsterne i kommunen er forpligtede til at forhandle om placeringen af tiden for konfirmationsforberedelsen.

Konfirmanderne forberedes til konfirmation i det skoleår, i hvilket der om foråret afholdes konfirmation. Undervisningsforløbet strækker sig til umiddelbart forud for konfirmationen. Hvor der tillige afholdes konfirmation om efteråret, bør desuden nogle lektioner henlægges til tiden lige forud herfor. Forberedelsen foregår i to ugentlige lektioner eller i en kombination af ugelektioner og mere samlede moduler eller halv- eller heldagsundervisning, hvor det tjener undervisningens formål (jf. kgl. anordning nr. 1027 af 24. september om børnekonfirmandundervisning og konfirmation).

Når den kgl. anordnings hovedregel er to ugentlige lektioner, hænger det sammen med formålet med konfirmationsforberedelsen. Formålet er således at medvirke til at gøre børnene og de unge fortrolige med den kristne tros elementære indhold og folkekirkenes gudstjeneste samt lære dem, hvad det vil sige at leve i en kristen tro og som en del af det kristne fællesskab. Derfor er der også et behov for, at præsten og konfirmanderne ser hinanden regelmæssigt og ikke kun enkelte gange i løbet af en sæson. I arbejdet med konfirmationer skabes der personlige relationer mellem medlemmet og folkekirken, og det er derfor vigtigt, at konfirmationsforberedelsen udgør et sammenhængende forløb. I modelkataloget, som findes i bilag 1, er der således også eksempler på, hvordan der kan være en høj grad af kontinuitet i de ugentlige lektioner.

Timetalsrammen for den lokale forhandling

Kommunalbestyrelsen i skolekommunen bestemmer, hvor mange dage eleverne skal gå i skole i løbet af skoleåret og disses placering i løbet af skoleåret. Ligeledes bestemmer kommunalbestyrelsen længden af den enkelte skoledag. Folkeskolereformen indebærer, at kommunalbestyrelsen skal tilrettelægge undervisningstiden på både 7. og 8. klassetrin, så den samlede undervisningstid i løbet af et skoleår har en samlet varighed af 1.400 klokketimer (fra den 1. august 2014).

Med et typisk skoleår på 40 uger svarer dette omregnet til gennemsnitligt 35 ugentlige klokketimer eller 7 klokketimer om dagen. Men der er tale om en årsnorm, og der er således ikke noget til hinder for, at kommunalbestyrelsen giver mulighed for efter lokale ønsker og behov at tilrettelægge undervisningstiden for eleverne, så længden af skoledagen varierer fra dag til dag og/eller fra uge til uge.

Undervisningstiden kan derfor tilrettelægges meget fleksibelt og i perioder være kortere eller længere alt efter lokale behov og ønsker. Lokale hensyn til placeringen af tiden for konfirmationsforberedelse kan således

fx betyde, at skolerne i de uger af skoleåret, hvor eleverne har konfirmationsforberedelse, tilrettelægger med en kortere undervisningstid end 35 klokketimer om ugen på 7. (eller 8.) klassetrin, så tiden for konfirmationsforberedelsen så vidt muligt bedre kan indplaceres inden for, hvad der svarer til normal skoletid, dvs. i tidsrummet mellem ca. kl. 8 og 16. En mulighed er fx, at timetalsrammen fordeles således, at der i 16 uger undervises med 36,5 timer pr. uge, mens der i 24 uger undervises 34 timer pr. uge. I disse 24 uger har eleverne desuden 1,5 times (to lektioners) konfirmationsforberedelse svarende til minimumstimetallet i den kgl. anordning.

Timetalsrammerne giver således gode muligheder for, at man lokalt kan finde en løsning, som tager hensyn til både præsternes mulighed for øvrig arbejdstilrettelæggelse, skolernes tilrettelæggelse af undervisningen og de unges valg af konfirmationsforberedelse.

Konfirmationsforberedelsen skal så vidt muligt placeres inden for rammen af normal skoletid, dvs. i tidsrummet mellem ca. kl. 8 og 16. Det er ikke en absolut regel, og derfor kan tiden for konfirmationsforberedelse i et vist omfang godt placeres lidt senere end til kl. 16. Kommunalbestyrelsen vil dog under alle omstændigheder ikke kunne henvise konfirmationsforberedelse til om aftenen eller til andre ugedage, end hvor almindelig undervisning finder sted. Folkeskoleloven er på den anden side ikke til hinder for, at præsterne selv vælger at gennemføre (dele af) konfirmationsforberedelsen om aftenen eller i weekenden. Der er ikke noget krav om, at konfirmationsforberedelsen skal omfatte to sammenhængende lektioner om ugen, så det er også en mulighed, at tiden for konfirmationsforberedelsen varierer fra uge til uge.

Forøget antal skoledage

Kommunalbestyrelsen i skolekommunen bestemmer, hvor mange dage eleverne skal gå i skole i løbet af skoleåret, hvornår der holdes ferier og fridage – og disses placering i løbet af skoleåret.

Der tegner sig ofte generelt det billede, at de fleste børn har vinterferie i uge 7 eller 8, at de 3 dage før påsken er fridage, at dagen efter Kristi Himmelfart holdes fri, at sommerferien varer cirka 7 uger, og at de fleste skoler holder efterårsferie i uge 42. Nogle skoler holder helt eller delvist fri den 1. maj, andre holder fri på grundlovsdag den 5. juni.

Det eneste, der er fastsat i folkeskoleloven, er, at sommerferien altid begynder den sidste lørdag i juni, som er elevernes første feriedag. Det sker af hensyn til afholdelse af folkeskolens prøver.

Skoleåret starter formelt den 1. august, men der stilles ikke krav om, at undervisningen påbegyndes på denne dato.

Det er almindeligt, at der er 200 skoledage/40 skoleuger pr. år, men der stilles ikke krav herom. Derfor kan man lokalt beslutte at tilrettelægge skoleåret, så der er mere end 200 skoledage/40 skoleuger pr. år, hvorved der vil være bedre muligheder for en fleksibel og hensigtsmæssig tilrettelæggelse af konfirmationsforberedelsen og undervisningen.

Ved brug af denne mulighed for at øge antallet af skoledage i et skoleår kan man lokalt imødekomme nogle af ønskerne til placering af konfirmationsforberedelse inden for normal skoletid. Det kræver naturligvis grundige lokale forhandlinger at øge antallet af skoledage, da hensynene til lærernes arbejdstider og ferieplanlægningen er komplekse. Det er kommunalbestyrelsen, der fastsætter antallet af skoledage i kommunen.

Beslattes det lokalt at forlænge skoleåret med fx tre dage, vil det som udgangspunkt give yderligere 21 timer (3x7 timer), hvori konfirmationsforberedelsen kan placeres. Strækker konfirmationsforberedelsen sig over et halvt skoleår, vil det give en time mere om ugen inden for normal skoletid, hvori konfirmationsforberedelsen kan placeres.

Modelkatalog for tidsmæssig placering af konfirmationsforberedelse

Flere har peget på, at der kan være et lokalt behov for en eksempelsamling med modeller over den tidsmæssige placering af konfirmationsforberedelsen inden for skoletiden. Lektor Leise Christensen, Folkekirkens Videns- og Uddannelsescenter, og leder af Folkekirkens Konfirmandcenter Finn Andsbjerg Larsen har derfor udarbejdet et modelkatalog over, hvordan konfirmationsforberedelsen kan indpasses i skoledagen. Modellerne er baseret på konkrete lokale aftaler. I modelkataloget er angivet eksempler på, hvor i landet modellen er anvendt. Modelkataloget kan ses som bilag 1 til dette brev.

Vi håber på, at dette modelkatalog kan være med til at skabe et godt grundlag for de igangværende lokale forhandlinger, så man kan blive enige om en hensigtsmæssig tilrettelæggelse af konfirmationsforberedelsen og undervisningen, som både konfirmander, lærere og præster er tilfredse med.

Modelkataloget vil fremover endvidere kunne ses på uvm.dk samt km.dk.

Med venlig hilsen

Christine Antorini og Marianne Jelved

Bilag 1

Modelkatalog over den tidsmæssige placering af konfirmationsforberedelsen

Kataloget nedenfor viser en række forskellige løsningsmodeller, som lokalt har vist sig relativt velfungerende med hensyn til den tidsmæssige placering af konfirmationsforberedelsen inden for skoletiden (her undtaget lejre og overnatninger). Kataloget dækker naturligvis ikke alle eksisterende modeller, men viser et bredt udsnit af modeller, som er i funktion forskellige steder i landet, og som synes at være tilfredsstillende for de implicerede parter – skole, kirke, konfirmander og præster.

Konkrete eksempler på lokale løsningsmodeller

1. 18 dobbelte morgenlektioner begyndende fra d. 22. oktober
 En temadag á seks timer (ikke lektioner)
 En overnatning fra lørdag til søndag
 [Midtjylland]

2. **Før jul:** To lektioner kl. 13.10-14.40
Efter jul: To morgenlektioner kl. 8.15-9.45
 En temadag á syv timer (ikke lektioner)
 Ingen forberedelse i december
 Ingen forberedelse et par uger i marts
 [En del vidt forskellige steder i landet]

3. Blanding af hele- og halve dage samt eftermiddagslektioner
Før jul: En række eftermiddage kl. 14.30-16 frem til december
 En hel dag med udflugt
Efter jul: Flere halve dage kl. 12-16
 Et par hele dage kl. 8-16
 Pause fra december til hen i februar
 [Nordlige del af Midtjylland]

4. Skoleåret mht. konfirmationsforberedelsen er inddelt i fire perioder:
 1. **periode:** To timer om morgenen
 2. **periode:** Ingen konfirmationsforberedelse
 3. **periode:** Tre timer om ugen i skoletiden
 4. **periode:** To timer om morgenen
 Dertil fælles dag for alle konfirmander i provstiet
 [Midtjylland]

5. **Uge 44-49:** Dobbeltlektioner om morgenen
En hel dag
Uge 8-18: Syv dobbeltlektioner om morgenen
Tre hele dage
Generalprøve en eftermiddag
[Silkeborg]
6. **Uge 46-49:** Tre onsdage kl. 13-16
En fredag kl. 8-14
Uge 8-11: To eftermiddage kl. 13-16
En fredag kl. 8-14
Uge 16-17: En eftermiddag kl. 13-16
En hel dag kl. 8-14
[Silkeborg]
7. **Uge 43:** En dag kl. 10-15
Uge 3-6: Fire onsdage kl. 8-15
Indsamling tre timer
Uge 13: En onsdag kl. 10-15
Generalprøve
[Midtjylland]
8. **Før jul:** To ugentlige morgenlektioner
Efter jul: To ugentlige eftermiddagslektioner kl. 14-16
[Mange steder i landet, også på øerne]
9. Seks dobbeltlektioner om morgenen
Seks dobbeltlektioner om eftermiddagen
Fire hele dage
[Flere steder i landet]
10. Morgenlektioner kl. 7.45-9.45 i 11 uger
To hele dage kl. 8-15
[Himmerland/Nordjylland]
11. **Uge 41:** To introduktionstimer
Fra uge 43: 16 uger kl. 13-15
Fra 1. marts: Tre hele dage kl. 8-15
[Nogenlunde denne model flere steder i landet – med variation mht., hvor mange uger og hvor mange hele dage]
12. **Uge 31-41:** To lektioner kl. 13-14.30
Uge 43-51: To lektioner kl. 8-9.30
Fra januar til april fire halve dage kl. 12-16
[Lolland]

13. **Uge 34-41:** 14 morgenlektioner kl. 8-9.30
Fra uge 43 og frem til konfirmation: 24 lektioner kl. 14.30-16 og tre halve dage kl. 13-16
[Nordjylland]
14. Hver anden onsdag i hele perioden kl. 13-16
[Vestjylland]
15. **Før jul:** Morgenlektioner kl. 8-9.45
Efter jul: Fem hele dage kl. 8-15 på vekslende ugedage inkl. en udflugt
[Vendsyssel]
16. Og så er der de steder, hvor en del af undervisningen foregår på en lejr af flere dages varighed.
[Storkøbenhavn]